

Jan Zieliński

"Wędrówki Ulissesa w "Boskiej komedii" Dantego", Jurij M. Łotman, "Pamiętnik Literacki" z.4 (1980) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/3 (81), 224

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ ŻOTMAN Jurij M.: Wędrowki Ulissesa w "Boskiej komedii" Dantego. "Pamiętnik Literacki" 1980 z. 4 s. 127-128.

Autor zajmuje się opisaniem przestrzeni "Boskiej komedii". Mówi o jej eliptycznym charakterze, nacechowaniu znaczeniowym etycznym, a także umiejscowieniu w modelu kosmicznym. Na tym tle zwraca uwagę podobieństwo Ulissesa i Dantego - obaj są "bohaterami drogi prostej", indywidualnej, nie przypisanej do konkretnej przestrzeni. Różni ich tylko wybór drogi poznania - Dante jest pielgrzymem, zaś Ulisses podróżnikiem.

BP/81/57

J.Z.

/II/ MAKOWIECKI Andrzej Z.: Trzy legendy literackie. Przybyszewski, Witkacy, Gałczyński. Warszawa 1980, PIW, ss. 172, zł 60,-

Autor przedstawia teorię legendy literackiej określając wyznaczniki i elementy składające się na jej schemat konstrukcyjny i warunkujące jej żywotność. Głównymi dyrektywami legendotwórczymi są: prawdziwość ograniczona, fikcja prawdopodobna, niemożność pełnej weryfikacji, uczestnictwo legendotwórcy, udana bezstronność, tendencyjna selektywność, upraszczająca dominanta, metafora sytuacyjna, forma literacka. Warunkami żywotności legendy są m.in.: reprezentacyjność postaci, historyczność, wsparcie autolegendotwórcze, żywot zamknięty, punkty szczytowe, entynorma. Analiza legend Przybyszewskiego, Witkacego i Gałczyńskiego prowadzi do wniosku, iż są to przede wszystkim legendy osobowości i biografii wchłaniające w pewnym stopniu legendowe elementy twórczości.

BP/81/58

D.Ś.